

v evropské politice (26. 2. – 4. 3. 2018)

Událost týdne:

26. února informovala média o vraždě slovenského investigativního novináře Jána Kuciaka. Kuciak i jeho snoubenka byli zastřeleni již v předchozím týdnu ve svém domě ve Velké Mači. Kuciak pracoval pro zpravodajský portál Aktuality.sk a dle vyšetřovatelů souvisí jeho smrt pravděpodobně s jeho novinářskou činností. Kuciak psal především o korupčních kauzách v politických i podnikatelských kruzích. V minulosti čelil výhrůžkám. Před svou smrtí pracoval na článku o působení italské mafie na východním Slovensku s možnou vazbou na slovenskou vládní stranu Smer-SD. Článek byl během týdne v nedokončené formě zveřejněn. Slovenský premiér Robert Fico (Smer-SD) nabídl odměnu milion eur tomu, kdo přivede policii na stopu vraha. O několik dní později se shromáždili tisíce lidí v Bratislavě, ale i dalších slovenských a evropských městech, aby uctili památku novináře a jeho přítelkyně. Vražda rozpoutala na Slovensku rozkol mezi politiky. Slovenský prezident Andrej Kiska vyzval v mimořádném projevu v reakci na vraždu k obměně slovenské vlády, či k předčasným volbám. Za hlavní důvod uvedl hlubokou nedůvěru Slováků ve vlastní stát.

26. února schválili němečtí křesťanští demokraté (CDU) drtivou většinou přítomných koaliční smlouvu s Křesťanskosociální unií (CSU) a sociální demokracií (SPD). Pokračování dosavadní koalice bylo na konci téhož týdne odhlasováno i ve stranickém referendu SPD za účasti 78,4 % členů. Pro podporu velké koalice hlasovalo 66 % zúčastněných. Výsledek předčil očekávání a podle pozorovatelů převážily argumenty, že SPD prosadila v koaliční smlouvě dostatek svých priorit a obsadí důležitá ministerstva, a to v době, kdy má strana rekordně nízkou podporu voličů.

28. února pozastavil maďarský prezident Viktor Orbán štvavou kampaň vládní strany Fidesz proti Georgi Sorosovi, která zahrnovala kritiku EU a amerického miliardáře maďarského původu obviňovala, že se snaží zaplavit Evropu migranty. Orbánův čin je posuzován jako reakce na překvapivou porážku kandidáta vládní strany v místních volbách na jihu země. Centrála Fidesz zakázala svým členům umísťovat negativní a urážlivé materiály proti Sorosovi na sociální sítě.

28. února schválila Evropská komise (EK) návrh textu dohody o vystoupení Velké Británie z EU. Nyní o něm budou jednat členské země a Evropský parlament (EP). Koncem týdne však britská premiérka Theresa Mayová na schůzce s předsedou Evropské rady Donaldem Tuskem označila návrh za nepřijatelný. V návrhu se počítá s tím, že Severní Irsko v podstatě zůstane v evropské bezcelní zóně, pokud Británie nepřijde s lepším řešením režimu britsko-irské hranice. Situaci Mayová následně zklidnila svým projevem, během nějž uvedla, že chce usilovat o co „nejhlubší a nejširší“ partnerství s EU. Zdůraznila nutnost nezávislého arbitrážního mechanismu, aby Británie nepodléhala jurisdikci evropského soudu. Dodala, že by bylo možné celní partnerství s Unii s úzkou koordinací tarifů. O irsko-britské hranici se bude nadále jednat.

1. března oznámila agentura ČTK s odkazem na ruskou agenturu RIA Novosti, že Rusko zvažuje odstoupit od Evropské úmluvy o lidských právech a ukončit spolupráci s Evropským soudem pro lidská práva (Soud) a členství v Radě Evropy, pokud nedojde ke změně v „protiruské linii soudních rozhodnutí“. Podle Ruska Soud ignoruje jeho argumenty a nezohledňuje zvláštnosti ruského práva.

1. března odmítl katalánský parlament návrh radikálních separatistů potvrdit říjnovou deklaraci nezávislosti regionu. Zástupcům radikálních separatistů se tak nepovedlo prosadit ani odmítnutí použití článku 155 španělské ústavy, na jehož základě spravuje region Madrid.

2. března zvolili arménští poslanci novým prezidentem Armena Sarkisjana. Bývalý premiér a velvyslanec se stal čtvrtým prezidentem nezávislého státu a prvním v parlamentním režimu. Největší vliv na dění v zemi však bude mít nový premiér, dosavadní prezident Sarž Sargsjan, který v roce 2014 zapojil velmi chudou Arménii do celní unie s Ruskem a odmítl přidružení k EU. Arménie je stále ve sporu s Ázerbájdžánem o oblast Náhorního Karabachu, který obsadily arménské jednotky v 90. letech.

Telegraficky:

- Dne 2. března byl poslanci zvolen nový arménský prezident Armen Sarkisjan. Bývalý premiér a velvyslanec se stal čtvrtým prezidentem nezávislého státu a prvním v parlamentním režimu.

© CEVRO, z. s. 2018

www.cevro.cz, info@cevro.cz

Zpracovala: Monika Zuberová

